

РЕШЕНИЕ

№ 2120

гр. София, 30.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на шести март през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Татяна Д.

Членове: Вергиния Мичева
Р. М. Найденова

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Татяна Д. Въззивно гражданско дело № 20231100500422 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

С Решение № 20055984 от 01.09.2022 г. постановено по гр. д. № 10549 по описа за 2021 г. на Софийски районен съд, I ГО, 169 състав, са отхвърлени предявените от Д. Н. А., ЕГН *****, С. Д. М., ЕГН *****, С. Й. Н., ЕГН ***** срещу УСБАЛ по Онкология ЕАД ЕИК 000662776 искове с правно основание чл. 71, ал.1, т.2 ЗЗДискр. за заплащане на ищците за м. октомври, ноември и декември 2020 г. разликата между тяхното основно възнаграждение и полученото най-високо основно възнаграждение за същата длъжност, както и да се въздържа в бъдеще от по-нататъшни нарушения свързани с поставяне в по-неблагоприятно положение в сравнение с останалите на основата на признака "възраст".

Подадена е въззивна жалба срещу постановеното от СРС решение от ищците Д. Н. А., ЕГН *****, С. Д. М., ЕГН *****, С. Й. Н., ЕГН *****, които молят да бъде постановена отмяна на постановеното решение и да бъдат уважение исканията им за обезщетения по чл. 71, ал. 1, т. 3 ЗЗДискр.

В срок не е постъпил отговор на насрещната страна.

Предявени са искове с правно основание чл. 71, ал. 1, т. 3 ЗЗДискр.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба, с която е сезиран настоящият съд е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и е процесуално допустима, а разгледана по същество неоснователна.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е

ограничен от посоченото в жалбата.

Атакуваното първоинстанционно решение е валидно и допустимо.

По дефиниция дискриминацията представлява несправедливо /понеблагоприятно/ отношение /неравенство, унижаване или подценяване/ към един или повече членове на определена група в сравнение с други хора според определени критерии /защитени признаци/: народност, раса, пол, религия и етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна /чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр/.

По смисъла на чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр, пряка дискриминация е всяко понеблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Непряка дискриминация е поставяне на лице на основата на признаците по ал. 1 в понеблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпoredба, критерий или практика, освен ако тази разпoredба, критерий или практика е обективно оправдана с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими- чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр.

Дискриминацията се разглежда като различие, изключение, ограничение или предпочитание по някой от визираните в закона признаци, което има за цел или резултат да унищожи или да наруши равенството в третирането. Забраната за дискриминация е установена в чл. 6, ал. 2 КРБ и Дзвита в разпoredбата на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, с която се забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на изброените в нея признаци или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Р България е страна. Антидискриминационното законо-дателство и в частност Законът за защита от дискриминация /ЗЗДискр/ целят установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение според признаците, изброени в разпoredбата на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Р България е страна. ЗЗДискр защитава от дискриминация всички физически лица на територията на Р България, когато са дискриминирани на основата на признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр.

За да е налице нарушение по Закона за защита от дискриминация, следва да се установи не какво да е по- неблагоприятно третиране на лице или група от лица, а понеблагоприятно третиране въз основа на критерий, изрично формулиран в ЗЗДискр, друг закон или международен договор, по който държавата е страна. Принципът на равенство изисква обективно еднаквите фактически обстоятелства да бъдат третирани по еднакъв начин. Равното третиране обаче не означава идентично третиране, тъй като индивидуалните особености различават хората един от друг.

Съгласно разпoredбата на чл. 9 ЗЗДискр, установяваща специално правило за разпределяне на доказателствената тежест, в производството за защита от дискриминация страната, която твърди, че е била жертва на дискриминация, следва да докаже само фактите, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, а от своя страна ответникът следва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. За да бъде прехвърлена тежестта на доказване върху ответната страна съобразно правилото на чл. 9 ЗЗДискр, трябва да има съмнение за дискриминация, което означава, че ищецът следва да проведе доказване на фактите, при които съмнението възниква. Доказване на такова съмнение, което може да е непълно, в случая е осъществено по делото.

Съгласно разпoredбите на чл. 14, ал. 1 и ал. 3 ЗЗДискр, работодателят осигурява равно възнаграждение за еднакъв или равностoен труд /ал. 1/; критериите за оценка на труда при определяне на трудовите възнаграждения и оценката на трудовото изпълнение са еднакви за всички работници и служители и се определят с колективните трудови договори

или с вътрешните правила за работната заплата, или с нормативно установените условия и ред за оценяване на служителите в държавната администрация, без оглед на признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр /ал. 3/. Цитираните правила имат императивен характер. Определянето на различни критерии за оценка на труда и за изпълнение на трудовите задължения на работниците и служителите, осъществяващи еднакъв или равностоен труд, е в нарушение на закона и създава предпоставка за различно третиране на същите, а оттам и за евентуална дискриминация. Работодателят е длъжен да въведе еднакви критерии за оценка на труда и за изпълнение на трудовите задължения, свързани с определяне трудовото възнаграждение на работниците и служителите, осъществяващи еднакъв или равностоен труд. Прилагането им не трябва да поставя част от работниците, по отношение на които е налице защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр, в понеблагоприятно положение от други такива, които са в равностойно положение.

Еднакъв е трудът, полаган от различни лица на една и съща длъжност, но с една и съща по качество работна сила /еднаква квалификация, умения, сръчност, умствени и физически способности и сила/. Щом трудът е еднакъв по своите параметри- характер на работа, количество и качество на изразходваната работна сила, заплащането не може да бъде различно. Равностоен е трудът от различен характер, но със същата цена на работната сила, т. е. трудът, който въпреки различния си характер, струва толкова, колкото и трудът от друг характер, независимо от кого се полага. Равностойността се определя от еквивалентната образователна квалификация, времетраенето на изразходваната работна сила, производителността и условията, при които се извършва работата.

В случая ищците Д. Н. А., С. Д. М. и С. Й. Н. твърдят, че са били дискриминирани от ответника „Университетска специализирана болница за активно лечение по онкология“ ЕАД, на основа защитения признак "възраст", като им било определено и изплащано основно трудово възнаграждение в занижен спрямо определеното на останалите заемащи същата длъжност в дружеството служители размер на основното трудово възнаграждение.

Между страните не е налице спор, а се и установява от събраните писмени доказателства, че през процесния период ищците са работили по трудово правоотношение в ответното дружество, където заемали длъжността „медицински лаборант“.

Въз основа на събраните в процеса гласни доказателства чрез разпит на свидетелите Б. и П.- И., се установява следното: Б. заявява, че е изпълняващ длъжността началник на Клиника по обща клинична патология в УСБАЛ София, където работи от 02.05.2019 г., а ищците са й подчинени и са служители в клиниката. Лаборантите в клиниката не извършват една и съща работа в специализирана болница за лечение на онкоболни. Диагностиката на последните се променила драстично през последните 30 години. Диагностика, която определя последваща терапия на онкоболните пациенти. Терапията изцяло зависи от диагностичните тестове, които се извършват в нейната лаборатория. Освен рутинната дейност, която е от десетилетия, през последните години осъществявали високо специализирана диагностична дейност. Това са имунохистохимични изследвания и инсито хибридационни изследвания. За да може като лекар да постави правилен диагностичен тест, въз основа на който ще се определи терапия на онкоболния, този тест трябва да се извърши от обучен за целта лаборант, като не всички притежават съответна допълнителна квалификация. И тези високо специализирани изследвания се извършват от такива, които имат квалификация. Отговорността и спецификата на задание е различна. На ищците и на другите две посочени за сравнение лица възлага различни задачи, тъй като М. и Н. притежават допълнителни знания и умения, а другите или ги притежават в малка степен или не ги притежават. При възлагане на работата възрастта не се взема предвид, само квалификацията им. Персоналните задачи се възлагат според квалификацията. Свидетелката възлага задачите, тъй като това са изследвания, които определят терапия на онкоболни, никой друг не определя работата и не я възлага, освен нея. Тези специфични изследвания започнали да ги извършват след нейното назначаване. Относно работното място- всички лаборанти имат различни сектори. Работният процес на едно изследване се извършва в различни сектори. Един материал, за да бъде финализирано имунохистохимично изследване,

минава през различни сектори. Целият процес се извършва от един човек, не се смесва. Работата на старши лаборант е да управлява и да контролира възложените от нея задачи. Както и да се включва в работата, не е само администратор, също така е лаборант. Извършва самата лаборантска дейност и отделно контролира процеса на цялата дейност на лабораторията към клиниката. Свидетелката отговаря за медицинския биолог, лекари с придобита и без придобита специалност, технически сътрудници и санитарни. Оценява работата на ищите като субоптимално извършване на работата. Неточно. При установяване на неточност се налага повторно извършване на изследване. Имало е такива случаи при тях.

Свидетелят П. казва, че през периода октомври, ноември и декември 2020 г. работела в качеството си на старши лаборант на „Клиника по обща и клинична патология“. Тази длъжност заемала от 2014 г. Има пряко наблюдение върху работата на тези лаборанти. В клиниката имало формално разделение на отделенията, което било прекратено. За Н. е сигурна, че няма никакъв опит. М. също. Когато дошла започнали да я обучават. В лабораторията от 15 години се извършвали специализирани имунохистохимични изследвания, за които всички лаборанти са обучени да ги работят и ги работят. Това се случва въз основата на месечен график и ротационен принцип. Всички лаборанти се сменят по сектори на ротационен принцип. Никога не е имало разделение в ангажиментите и дейността.

По делото пред СРС са представени фишове за работна заплата на ищите, както и на М. Ц., Е.К. и Н. Д. за периода октомври 2020 г. до декември 2020 г., от които се установява, че основното трудово възнаграждение на ищите за процесния период и на М. Ц. за м. октомври 2020 г. е в размер на 950 лв., а на последната за м. ноември и м. декември 1000 лв. На Н. Д. за м. октомври 2020 г.- 1200 лв., а за м. ноември и м. декември 2020 Г.-1250 лв., на Е.К. за м. октомври 2020 г. - 475 лв., а за м. ноември и м. декември 2020 г.- 500 лв. Представени са били допълнителни споразумения към трудови договори на ищите, както и на Р. П.- И., от които се установява, че същите са в трайно трудови отношения е ответника, са 4 бр. длъжностни характеристики на ищите, както и на М. Ц., вътрешни правила за работна заплата в У СБ АЛО, заповед за прекратяване на трудово правоотношение на Р. П.- И. и препис от трудов договор на Н. Д., както и диплома за висше образование по специалност „Управление на здравни грижи“.

При така установената фактическа обстановка правилно е прието от първоинстанционния съд, че изискуемите от закона материално- правни предпоставки за ангажиране отговорността на ответното дружество по чл. 71, ал. 1, т. 3 ЗЗДискр в случая не са налице.

Първоинстанционният съд правилно е изяснил, че смисъла на константната практика на Комисията за защита от дискриминация и ВАС представлява поставянето на отделни лица или категория лица в по-неблагоприятно положение от други при сравними сходни белези, различно третиране в сравнение с другите лица, които да се дължат на съзнателно целенасочено поведение, базиращо се на признака "възраст", което да е имало за цел или да е създавало не добра, среда за дискриминация.

Правилно се посочва, че установяването на дискриминация е необходимо да бъде направено при преценка и сравнение с начина, по който се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. От съществено значение е да се доказва дискриминация при сравними сходни обстоятелства, при които са поставени лицата. В случая това са лица в трудови отношения с ответника, работещи на длъжността „медицински лаборант“. Сравними сходни обстоятелства ще има когато се сравняват работещи на длъжността „медицински лаборант“, но изпълняващи еднакви задачи. От свидетелските показания на свидетелката Б., чиито подчинени са ищите при изпълнение на трудовите си функции, се установява, че не всички медицински лаборанти са подготвени да изпълняват специфичните задачи, които им възлага, като отговорността и спецификата на всяка, е различна. Пред СРС свидетелката твърди, че лицата, използвани за сравнение в настоящия казус, М. Ц. и Н. Д., притежават допълнителни знания и умения, за разлика от ищите, поради което са им възлагани различни задачи.

В този смисъл съдът правилно е приел за установено, че ишците не са поставени в по- неблагоприятно положение в сравнение с останалите посочени в исковата молба лица, доколкото не са налице сравними сходни обстоятелства.

С оглед на изложените изводи не може да се приеме, че спрямо ишците е налице дискриминация по признак възраст и исковете правилно са били отхвърлени.

При тези съображения, поради съвпадане изводите на двете съдебни инстанции по съществуващото на спора и неоснователност на релевираните във въззивната жалба на ишците доводи, обжалваното решение, което е правилно, следва изцяло да бъде потвърдено.

По разностите:

Предвид изхода на спора, право на възнаграждение има въззиваемата страна, но тъй като такива не са претендирани своевременно, не следва да се дължат.

Водим от горното, СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 20055984 от 01.09.2022 г. постановено по гр. д. № 10549 по описа за 2021 г. на Софийски районен съд, I ГО, 169 състав.

Решението може да се обжалва с касационна жалба в 1- месечен срок от съобщаването му на страните пред Върховния касационен съд.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____